

BREDASCHÉ

Staat-, Letterkundig en

NIEUWS

Zaterdag

COURANT.

Wetenschappelijk

BLAD,

27 October.

Frankrijk.

Paris, den 24sten October.

De algemeene raad van kooplieden heeft gisteren, onder een bepaald oogenblik gehandeld, en daarbij onder anderen een kwestie afgevaardigden van Martinique gehoord, die voor weinig dagen herwaarts waren gekomen, om bescherming voor de koloniale suiker te verzoeken. De meerderheid van gezegden raad heeft zich thans verklaard voor eene ontlasting van de koloniale suiker van 12 fr. op de 100 kilogr., zonder zich evenwel uit te laten of die vermindering bij eene eenvoudige ordonnantie moest worden daargesteld, of daartoe eene voordragt aan de kamers gedaan. Eene geringe meerderheid wil aan den wensch der kolonisten toegeven, dat zij namelijk hunne suiker regstreeks, schoon slechts met fransche schepen, uitvoeren; de kolonisten verlangen echter daarenboven, dat hun, tegeninruiling voor hunne suiker, den invoer van vreemde producten onder alle vlaggen toegestaan wierd, en daartoe zal men hier niet ligt besluiten; want hoewel het erkend wordt, dat de bloei der kolonien grootelyke wordt tegengehouden, door het verbod van de suiker regstreeks naar vreemde landen uit te voeren, gepaard met de bestaande bepalingen bij den invoer in Frankrijk, wil men aan den anderen kant de kolonien die zoo zeer verlangde handelsvrijheid niet geven, uit vrees dat de fransche fabrieken en manufacturen, vooral de artikelen van wolde en verangenameing, die Parijs oplevert, daardoor een te grote slag zou worden toegebracht.

De aandeelen van den spoorweg van Parijs naar Havre hebben gisteren op de beurs eene nieuwe daling ondergaan; zulke heeft waarschijnlijk tot het gerucht aanleiding gegeven, dat van der bladen heden morgen verscheen, dat de kompanij van dien weg zich met de aandeelen houders, gerocht dat achter op haar schijnt. De beurs gisteren heeft zich door dagen buitengewone moeite gegeven, om de aandeelen van den spoorweg staande te houden; de minister van openbare werken zou hem, in eene audientie de verzekering gegeven hebben, dat het gouvernement uit al zijn vermogen de kompanij ondersteunen zou; gezegde bankier leent men voorts het voornemen, om alle aandeelen, die hij tegen den koers van 900 fr. kon krijgen worden, in te kopen en in handen te houden, in dat betrekking de wederzijts raadzaam maakten.

— Ruggieri bevindt zich thans weder te Parijs, doch weigert volstandig, zich te laten hooren. Hij is door eene keizerlijke aangetast, die hem het spreken geheel belet. In de volgende maand zou hij naar Italie vertrekken, in de hoop dat een zachter klimaat zijne herstelling zal bevorderen.

— De stedelijke raad van Marseille heeft eene som van tien miljoen fr. gestemd, om te worden besteed tot den aanleg van een nieuw kanaal, dat naar de stad zal worden geheeten. In de volgende sessie zullen de kamers het daartoe strekkend ontwerp bekrachtigen.

— Over de zaken van Spanje heeft men heden de volgende bijzondere berichten:

— Bayonne, 26 October.

— Men heeft niet voor den 18den te Elorrio de konst op het Spaansch grondgebied van den Prins van Asturië, zoon van den Carlos, en van de Prinses van Beira vernomen. Denselven dag van hinnen konst te Elorrio, van daar vertrokken, hebben zij te Leyra nachtverblijf gehouden en, vandaar over Barastegui voorttrekkende, gisteren Tolosa moeten bereiken, waar den Carlos hen zoude afwachten.

— Op den 18den was er nog niets bijzonders sedert de laatste gebeurtenissen tusschen de beide partijen voorgevallen. Maroto heeft Salazar vernomen en had zijn hoofdkwartier te Morentin. De generaal Gortazar had een half bataillon versterking aan het 5de van Navarra gestuurd, hetwelk de grenzen bewaakt en met ongeduld den intogt van Managorri verbeidt. — Espartaco was te Logrono.

— Madrid, 17 October.

— Heden heeft de koningin de troepen van de afdeeling der infanterie in een parade, die door de koninklijke garde werd opgesteld, de koninklijke bevelen gegeven. Over de koninklijke bevelen men nog niet weet.

— De minister van binnenlandsche zaken blijft bij zijn voornemen om zijne demissie te nemen, in weerwil van de moeite die de president van den raad zich geeft, om hem in het bestuur te houden, schoon die intusschen er tevens op bedacht is om hem eventueel te kunnen doen vervangen.

— Morgen en overmorgen moeten de fournituren ten behoeve van het leger voor de maanden November en December aanbesteed worden; er zijn maar weinig concurrenten.

— De armoede is zoo groot in de hoofdstad, dat de fondsen van de beleeningsbanken ontoereikend zijn, om gelden voor de aanbestedingen panden te verstrekken. Het bestuur over dezelve heeft aan de kapitalisten eene openbare uitnoodiging gedaan om hant gelden tegen 4 pCt. interest voor te schieten.

— Op de beurs werden heden vrij veel zaken gedaan zoo in de binnenlandsche als vreemde fondsen; de koers van de eerstgemelde was dan ook iets vaster. In de spoorwegaandeelen heerschte groote afwisseling van rijzing en daling. De notering was heden (24 Oct.) 5 pCt. 109,50; 3 pCt. 81,05; Nap. 101,70; Sp. Ardoin 17 3/4; Port. 20; Rom. 103 1/4.

Duitschland.

Frankfurt, den 24sten October.

De pruisische regering heeft eene circulaire uitgevaardigd, waarbij wordt ingetrokken eene in 1834 vastgestelde bepaling, dat buitenlanders, die aan buitenlandsche hoogeschoolen gestudeerd hebben, in de Koninklijke staten niet worden toegelaten, dan wanneer zij van passen der Pruisische ministers voorzien, of hunne buitenlandsche passen door de Pruisische gezanten in het buitenland geveerd waren. De minister die bepaling intrekende, verklaart, dat dit geschiedt uit aanmerking der sedert veranderde omstandigheden, en der door de Duitse Bondsvergadering genomen besluiten, tot vaststelling en handhaving van gemeenschappelijke maatregelen omtrent de hoogeschoolen.

— Okt. H. M. de Keizerin van Rusland, benevens de Grachtvorstinnen, zijn te Petersburg teruggekeerd. Den 13den heeft de Keizer de militaire parade bijgewoond, en is daarbij door de soldaten en het volk met levendige toejuichingen begroet. Dienzelfde dag zou de Keizerlijke familie naar Zarskoje-Selo vertrekken, om aldaar nog eenige weken van den herfst door te brengen.

— De dagbladen uit Warschau deelen een besluit der Keizerlijke orde, waarbij bepaald wordt, dat aan de officieren van het voormalige Poolsche leger, die aan den opstand deel genomen, doch later herenw betoond hebben, jaargelden zullen worden uitgereikt, wanneer zij in behoeftige omstandigheden verkeerden, gelijk mede aan de weduwen en weesen van zodanige officieren.

— In een schrijven uit Posen van den 17den oktober wordt gemeld, dat men te Warschau vernemen teleurgesteld was, dat de keizerlijke familie op derzelver terugreis de poolse hoofdstad niet bezocht had. — Volgens een algemeen loopend gerucht zou de Poolse Paskewitsch tot opperbevelhebber over de troepen van Rusland benoemd worden, in geval sekere, hoewel onwaarschijnlijke gebeurtenissen plaats hadden. — Volgens de gangende onlusten te Petersburg was vermeld was geheel de waarheid.

— Van de poolse grenzen wordt gemeld; dat de verleggenwoordigers van de beschermende mogendheden der republiek van Krakau aan hunne regeringen den voorslag hadden gedaan, om de bezoeken die de engelsche consul te Warschau, naar Krakau deed, voor het verloop van de maand te herhaaldelijk naar Krakau deed, voor het verloop van de maand.

— Volgens het bad-dagblad van Baden, hetwelk te Baden is uitgegeven, is bij het sluiten van het badstizoen, is uitgegeven, hebben de badgasten

jaar 19, 138 vreemdelingen die badplaats bezocht. In het vorige jaar beliep dat aantal 16,219, en in het jaar 1828 niet meer dan 10,136. — Er wordt te Baden al weder aan nieuwe gebouwen, tot het huisvesten van vreemdelingen, voor het volgende jaar gearbeid.

— In berigten uit Florence wordt nader bevestigd, dat de aankomst van den heer Capaccini met yorst Metternich aldaar, ten aanzien had om elkander over de ontruiming der pauselijke staten te verstaan, welke onderhandeling thans met ijver te Venetie wordt voortgezet. Men voedde de hoop dat de ontruiming van Ancona bij de fransche regering geen groote zwaarigheid soude ontmoeten.

Te Florence wilde men weten, dat de russische grootvorst-troes opvolger den winter te Como zoude doorbrengen.

— Uit Besançon schrijft men nader, dat het doel der kort te voren uit Sebastopol onder den admiraal Lazareff uitgelopen vloot, geen ander is geweest dan om de russische troepen van de kust van Tcherkessie af te halen, ten einde in de omtrekken van Sinarepol de winterkwartieren te betrekken. Het getal dier troepen werd op 10,000 man begroot.

— De *Baba de l'Orient* meldt naar een schrijven uit Taurus van den 10den september, dat de Shah van Perzie bewilligd had in het door den britschen gezant gestelde ultimatum, en den wensch te kennen gegeven, dat de gezant weder naar Perzie mogt terugkeeren. Met ongeduld verwachtte men de bevestiging van dit berigt.

— Te Weenen waren den 18den october genoteerd: 5 pCt. Met, 107½; 4 pCt. 100¼; 3 pCt. 78; Bankactien 1459.

N e d e r l a n d e n .

BREDA, den 26sten October.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn de punten van het verhandelde in de zittingen met gesloten deuren van 22 en 23 dezer, waarin over het adres gehandeld is, gelezen en goedgekeurd.

Dit adres, met 38 tegen 11 stemmen aangenomen, is van den volgende inhoud:

» SIRE!

Ziep wij met vernieuwde droefheid steeds terug op de smartelijke oorzaak, welke ons Uwer Majesteits tegenwoordigheid, ter opening van onze voorgaande vergadering, deed missen, aangenaam was het ons om Hoogstdezelve bij den aanvang dezer zitting in ons midden te aenschouwen, voor de eerste maal vergezeld van den Erfprins van Oranje, een' teig uit dat Huis, waaraan het hiel van Nederland zoo naauw is verbonden, en hetwelk wij in eene gelde lijde met die voor het Vaderland omvatten.

Thans, daar wij aan Uwe Majesteit, na de van Hoogstdezelve ontvangen mededeelingen, onze eerbiedige hulde plegtig komen aanbieden, gevoelen wij dit te levendiger. Eenparig toch eloten wij ons om den troon, toen, tegen het einde onzer vorige vergadering, Uwe Majesteit ons kennis gaf van de te Londen aangijneerde verklaring aan de Hoven van Oostenrijk, Frankrijk, Groot-Brittanje, Pruisen en Rusland. Wij moesten ons overtuigd houden, dat daardoor eene spoedige schikking onzer staatkundige aangelegenheden tot stand zoude worden gebracht. Datijck toch mogten wij verwachten, dat die verklaring, gegrond op de door de Mogendheden zelve opheroepelijk genoemde bepalingen, tot eendragt en de leiden zoude, en dat eenmaat regt zoude wedervaren, en aan Uwe Majesteit en Hoogstdezelfs pogingen tot bevordering der belangen van het Vaderland, en aan het zijnen Koning en der belangen van het trouwe volk. Diep smart het ons, dat op die eener zijde onvoorwaardelijk gedane verklaring nog het antwoord niet te gemoet gezien. Uwe Majesteit blijft steeds de hoop voeden, dat dezelve eene uitkomst zal te weeg brengen, bestaanbaar met de eer en de ware belangen van het volk van Nederland. Mogen wij ten gevolge eener onbegrijpelijk staatkunde, die hoop niet spoedig verwezenlijkt worden, dan zal Uwe Majesteit ons bereid vinden, om Hoogstdezelfs pogingen te ondersteunen, ten einde tot eendragt en uitkomst te geraken.

Wij betuigen Uwer Majesteit onzen eest voor de gegeven mededeeling, dat Hoogstdezelfs vriendschappelijke betrekkingen met de Mogendheden, sedert onze laatste zitting, goede verandering hebben ondervonden.

Het verheugt ons, dat de in het vorig jaar met Groot-Brittanje en Pruisen gesloten tractaten aan het beoogde doel beantwoorden, terwijl wij hopen dat de nieuwe onderhandelingen, met dezelfde oogmerken geopend, ons handelverkeer met Duitschland meer en meer zullen verlevendigen.

Vestigen wij met Uwe Majesteit onse aandacht op den iavendigen toestand des Rijks, zoo erkennen wij dankbaar, de beoeding, bij dreigende gevaren, voor aanmerkelijke schaden aan onze rivierwerken, den minder ongunstigen staat van den landbouw in het

algemeen, dan de stränge winter en het nadeelig jaargetide deden vreezen, de ruime opbrengst der viascherijen, de levendigheid in de fabriekwezen, en den bloei van handel en scheepvaart, die zoo belangrijke bronnen onzer nationale welvaart.

Op hoogen prijs stellen wij de aaphoudende zorgen van Uwe Majesteit, ter uitbreiding van het onderwijs, en ter bevordering van de letteren en wetenschappen.

Met de meeste belangstelling zien wij de goede gevolgen te gemoet van de door Uwe Majesteit beraamde maatregelen; welke moeten strekken, om de wijze van verpleging en geneeskundige behandeling der krankzinnigen te verbeteren, en verheugen ons in de onafgebroken zorg van Uwe Majesteit voor de meer doelmatige inrigting in het beheer der gevangenis. Bij den regelmatigen gang van het koninkrijck bestuur, moet alles samenwerken, tot bevestiging en uitbreiding van den algemeenen welstand.

Wij verblijden ons over den voortvarenden staat onzer Nederlandsche bezittingen, welker bloei in zoo naauw verband staat met dien des Vaderlands en dat de nieuwe inrigtingen aldaar aan de verwachting bijeen beantwoorden.

Eere zij aan het Indische leger, dat onder vele beproevingen met vernieuwde moed en volharding, ook door de vernietiging van Bonjol, mede werkte om het gezag van Nederland in die gewesten meer en meer te bevestigen.

Die verwijderde bezittingen des Rijks deelen mede in de genadigheid, waardoor al wat zich Nederlandch noemt, aan Uwe Majesteit en Zijn huis is verknocht. Geenezins betwijfeld wij, of de jonge prins, Uwer Majesteits derde kleinzoon, zou daarvan in het oosten gelijk in het westen de staatslandblijven ondervinden.

Met genoegen ontvingen wij van Uwe Majesteit de verzekering, dat, bij de regelmatige inting der belastingen, de staatsuitgaven door de inkomsten gedekt worden en het openbaar krediet gehandhaafd blijft.

Wij zullen de ontwerpen van wet, betreffende de geldelijke aangelegenheden van den staat, door Uwe Majesteit aangekondigd, met zorg onderzoeken, zoowel in het belang der schatkist en hare noodzakelijke behoeften, als in dat der schatplichtigen.

De voorstellen tot verbetering van den muntenstelsel zien wij met verlangen te gemoet.

Ook de voordragt van een met de sedert de laatste strekkend strafwetboek zal onze hoogste belangstelling opwekken. De invoering van hetzelfde is eene dringende behoefte. Daarmede zal weder eene belangrijke schrede gedaan zijn, tot de voltooiing der nieuwe Wetgeving, welker in werking bringing overeenkomstig den wensch der natie, en vele voorbereidingen en gemeenschappelijke werkzaamheden, van hare Koning en de vertegenwoordigers, tot een blijvend gedenkteeken met strekken van Uwer Majesteit, Regering en nog voor latere nagalachten, zoo wij hopen, heilsame vruchten dragen.

Bij den aanvang van deze onze vergadering, gevoelen wij ons met denzelfden ijver beziel, om, op het ingelagen spoor voortgaande, met uwe Majesteit in gemeen overleg werkzaam te zijn, tot alles, wat aan het heil des Vaderlands bevorderlijk kan wesen, en met vertrouwen verbeiden wij op die vereenigde pogingen den zegen des Allerhoogsten.

Vervolgens heeft de commissie, namens de kamer belast gemacht den Koning het adres aan te bieden, bij monde van den heer *Sijma*, haar verlag gedaan, inhoudende, dat de commissie op de gewone wijze bij Z. M. is ontvangen en uitgeleid; en dat na de voorlezing van het adres aan Z. M., het Hoogstdezelve bevestigd heeft, daarop in substantie te antwoorden, dat het Zr. Mjt. aangenaam was, weder in dit adres, de betuiging te hebben mogen ontvangen van de oprechte deelneming der Staten-Generaal in alles hetgeen Zr. Mjt. huis aangaat; dat Z. M. ook tot groot genoegen bereid is de verzekering te mogen ontvangen, dat de Staten-Generaal bereid zijn de pogingen te ondersteunen, welke door Hoogstdezelve worden aangewend tot bereiking eener uitkomst, uit de tegenwoordige staatkundige verhoudingen, die eest en de ware belangen van het Vaderland, en dat Z. M. daarbij de woorden van de koninkrijck zal dragen op die pogingen en doe de bevestigende eengestindheid steeds strekken tot bevordering van den bloei en de welvaart, tot het heil des Vaderlands. — Het adres, bevestigend het verlag der commissie, zullen worden gedrukt en rondgedeeld; wordende de commissie, voor de door haar volbrachte taak, bedankt.

In ingekomen aan Koninklijke beoeding, ten gelijde van een ontwerp van wet, nopens de vaststelling der tarieven van justiekosten en salarissen van ambtenaren, practijns en deurwaarders in civiele en criminele zaken, vergezeld van een memorie tot

toelichting. Het ontwerp is van den volgende inhoud:

Wij WILLEM, enz.

„Alsoo Wij in overweging genomen hebben de noodzakelijkheid, om het bedrag der justitielasten in civiele en criminele zaken, metzamen de salarissen der kanton-regters, der griffiers en deurwaarders bij de verschillende regts-collegien en die der advocaten en procureurs, bij bespreking, en voor een ieder verbindende latieven, in overeenstemming met de Nederlandsche Wetgeving te regelen, op vast te stellen;

„Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden op verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan te bepalen bij deze:

„Art. 1. Tot regeling der justitie-kosten, zoo in civiele als in criminele zaken, metzamen van de salarissen en emolumenten, welke aan de griffiers bij den Hoogen Raad, de provinciale gerechtshoven en arrondissements-regtbanken, de kanton-regters en dergeliker griffiers, aan de advocaten en procureurs, en aan de deurwaarders bij de verschillende regterlijke collegien, zullen worden toegelast naar de verschillende werkzaamheden, welke aan de griffiers, griffiers en deurwaarders bij de wet zijn opgedragen of door dazelfden toegelaten, zullen, in overeenstemming met de Nederlandsche Wetgeving, zoodanige latieven worden vastgesteld, als daartoe noodig zullen worden geoordeeld.

„Art. 2. De gemelde tarieven zullen worden ingesteld bij reglementen van openbaar bestuur. De aldus vast te stellen tarieven zullen eene wettelijke verbindende kracht hebben, en zullen de betrekking ambtenaren, practijzen, deurwaarders en verdere personen, in hunne declaratiën, metzamen alle regterlijke autoriteiten in hunne taxatiën en uitpraken, en verder allen welke zulks mogt aangaan, gehouden zijn dezelfde latieven op te volgen en zich daaraan te gedragen.

„Art. 3. Voor een ieder het noodig mogt geoordeeld worden om aan de griffiers bij den Hoogen Raad, de provinciale gerechtshoven en de arrondissements-regtbanken, in civiele rechtszaken, andere of meer salarissen of emolumenten toe te leggen, als aan de griffiers bij de nog vigerende wetten op de griffies-gerechten zijn toegestaan, zullen daarvoor in de opgemelde tarieven de vereischte bepalingen worden gemaakt en zal artikel 25 der wet van den 21 Nivore, VIIde jaar, worden gehouden voor afgeschaft.

„De stukken worden verzonden aan de afdelingen.

„Is ingekomen eene missive aan Z. Exc. den secretaris van staat, die daarbij, ingevolge de bestaande grondwettelijke bepalingen, aan de kamer eene list afzondt van de deputatiën, welke Z. M., gedurende de afwezigheid der Staten-Generaal, verleend heeft. — Zal worden nadruk en rondgedeeld.

„Onderzochten personen verzoeken, bij de te doen nominatie voor het lidmaatschap der Algemeene Rekenkamer, in aanmerking te komen: Het zijn, onder anderen, de heeren *P. van Gennep*, de ontvanger der directe belastingen te Schiedam, commissarissen en andere ambtenaren der Algemeene Rekenkamer, de controller der Rijksbelastingen te Zwolle, de heer *Bosman*, referendaris bij het departement van binnenlandsche zaken, de heer *Belaerts van Bokland*, notaris te Rotterdam.

„Alle deze adressen zullen, ter inzage van de leden, ter griffie worden neergelegd.

„Enige verzoekschriften aan de kamer ingediend zijnde, zoo gaat de voorzitter door tot de benoeming eener commissie tot de verzoekschriften voor het loopende jaar, waartoe benoemd worden de heeren *Snouck Hurgronje*, *Remme*, *Roel van Hazerwoude*, *Wijma* en *Knipfords*. De ingekomen petitiën zijn aan de commissie verzonden. Onder anderen zijn zij: 1°. van het gemeentebestuur van Zeyt, hetzelve is, het regterlijke ressort 2°. van den landbouwer *P. Klop*, die zich beklagt over de onttegening van gronden van de gemeente van de gemeente van Amstardam naar Haarlem, enz.

„Twee ingekomen boekwerken, waarvan aan de kamer hulde is gedaan, zullen in hare boekrij worden geplaatst. Dezelve zijn: 1°. Het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek, vergeleken met het voormalige Franse, door *M. van Voores*, te Utrecht; 2°. het register op de Nederlandsche Staatsrenten, jaargang 1867.

„Het ontwerp van de orde van den dag zijnde, is de vergadering tot volgende bijeenroeping geschorren.

„Bij de ontvangs genomen beschikking, dat de miliciens der ligting van 1829, met onbepaald verlof zouden worden gezonden, is tevens bepaald, dat, wanneer bij het een of ander korps een uitsluitend aantal personen, na den 1sten October, onder de wapenen zijn gekomen, deze in allen gezamen, voor den 1sten December van dit jaar, in het geval van onbepaald verlof zullen moeten worden gesteld. — Deene is daarbij bepaald, dat de gehele

ligting van 1829, op 20 October uit de sterkte der korpsen zou worden gebracht; en dat de Zuid-Nederlandse miliciens der ligting van 1829, die nog in de stamboeken en voor memorie op de sterkte-staten worden gevoerd, van 20 October af, op die boeken en staten zullen worden geroijerd.

„Het heeft Z. M. bevestigd te beslissen, dat zoolang de tegenwoordige staat van zaken zal voortduren, ten gevolge waarvan de miliciens niet op de in vredetijd gebruikelijke tijdstippen van paspoort kunnen worden voorzien, de diensttijd voor miliciens gehouden zal worden aanvang te hebben genomen met den 1sten Maart van het jaar, waarin een milicien, hetzij in persoon, of bij remplacement, aan den provinciaal kommandant ter werkelijke inlijving, in mindering van het contingent zijner gemeente, overgegeven is geworden; alles met inachtneming van art. 2 der wet van 27 April 1820, en Zr. Ms. besluit van 14 Januarij 1825.

„De 1ste luitenant *J. Heyn*, van het regiment lanciers No. 10, is door Z. M. met rang en ancienniteit overgeplaatst bij het wapen der kavallerie in de Oost-Indiën.

„Tot den luitenant bij het wapen der infanterie van het Oost-Indisch leger is door Z. M. benoemd *E. F. R. Schöning*, thans 1ste luitenant bij de 1ste afdeling mobiele Gromingsche schutterij, doch ten gevolge zijner benoeming, als zoodanig oervol ontslagen; het tijdstip zijner ancienniteit zal gerekend worden van af den datum van Zr. Ms. tegenwoordig besluit.

„In een hof officieel artikel van een dagblad van Stuttgart leest men: dat Z. M. de Koning van Wurtemberg, den 21sten dezer aan Z. Exc. den graaf van der Duyn van Maasdam een openbaar gehoor verleend heeft, en daarin Hoogadzeszelfs toestemmend antwoord op het aanzoek van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, tot een huwelijk tusschen Z. K. K. den Erfprins van Oranje en H. K. H. de Prinses *Sophie Frederike Mathilde* van Wurtemberg, aan den graaf heeft overhandigd.

„Op voordragt der departementen van binnenlandsche zaken en oorlog is door Z. M. bepaald, het opmaken van een ontwerp van verlenging van den IJzeren Spoorweg van Arnhem over Doesburg naar Dinxperlo, terwijl tevens de hoofd-ingenieur voor den waterstaat, *B. H. Goudriaan*, belast is met de voorbereidende werkzaamheden en het passen van het terrein, geadsisteerd door twee buitengewone opzigters.

„Aan de associatie, gevormd door jhr. *J. E. Huydekoper*, te Zeyst, is door Z. M. magtiging verleend tot de bestrating van een gedeelte wegs van Zeyst tot aan den grooten weg van Utrecht naar Amersfoort, langs het hooi ter Heyde, en zulks volgens de bewerking van *Mac. Adam*; dezelfde associatie is tevens geautoriseerd, tot het doen eener negotië van f 15,000 tegen 5 pCt.

Het brusselsch Journal *le Commerce belge* behelst heden onder zijne bevestigingen het volgende:

„Op de heden waren heden verscheidene staatkundige geruchten in omloop, die alle betrekking hadden op de besluiten van de Conferentie te Londen: van den eenen kant verzekerde men, dat brieven uit Londen en Parijs, door wel onderdrukt en in aanzienlijke betrekking geplaatste lieden geschreven, het bericht hielden van een bepaald besluit omtrent de zuiver en eenzijdige ten uitvoer legging der 24 artikelen; van den anderen kant verhaalde men niet minder stellig, dat de heeren *Dufardin* en *Fallon* sedert gisteren te Brussel teruggekomen waren van hunne jongste zending bij de conferentie; dat zij gelukkig genoeg waren geweest om ons schuldaandeel op zes millioenen jaarlijksche renten te doen verminderen, eene aanzienlijke koning op de achterstallige schuld te verwerven en bepalingen van kapitulatie; wat de kwestie van het grondgebied betrof, in dat opzigt zou er niets aan het traktaat van 15 November veranderd worden. Wij geven deze geruchten zonder ze te waarborgen, schoon dezelfde van geloofwaardige personen hebbende, die zeggen uit te gaan of gehoord te hebben.

„De heer *de Norman*, die als belgisch gezant naar Mexiko gezonden werd, is den 21sten dezer te Antwerpen teruggekomen, nadat hij met het de Mexikaansche regering eens geworden was, over de grondslagen van een handelstraktaat tusschen België en Mexiko, waarover evenwel de wetgevende vergadering van laatstgenoemd land nog moet gehoord worden. De heer *de Norman* zou in het begin van het volgend jaar naar Mexiko terugkeeren.

„Den 31sten dezer zal te Boom eene tweede stoomboot voor de overvaart van Antwerpen naar het Vlaamsche Hoofd worden te water gelaten.

„Te Leuven werd voor een paar dagen een feest gehouden tusschen den generaal *de Merck* en den kolonel *Martens*, militair

ren kommandant der provincie Namen, wogens persoonlijke be- leediging. De laatste genoemde kreeg daarbij een, hoewel niet deo- delijk, schot in den buik.

— Ter Antwerpse beurs van gisteren (25 October) waren ge- noteerd: Belg. 102¼; O. Met. 107; Sp. Ardoin 16¼, ⅞; Nap. r. 93¾; Rom. L. 101½; C. ruf. te Antw. 100¾; Wissel op Amst. ½ pCt. verl. pap.; op Rot. ⅝ pCt. verl. pap. en kont.

De regstreeks ontvangen berichten uit Londen tot den 24sten October, melden, dat de gezanten van de groote mogendheden en van België den 22sten eene bijeenkomst aan het bureau van buitenlandse zaken hadden gehouden, van waar den volgen- den dag depeches naar lord Melbourne, die op het kasteel van Windsor was teruggekeerd, afgezonden waren, alsmede depeches naar den britschen gezant te 's Hage.

— Men sprak te Londen van den terugkeer des heeren Patenham, brimsch maakgelastigde, naar Mexico, en meende dat, na deszelfs aankomst aldaar, de twist tuschen Frankrijk en Mexico bijgelegd zal worden. De Times gaat voort, de maatregelen van Frankrijk in Zuid-Amerika, en ook in Algiers en elders buitenslands ten vinnigste te hekelen, en zegt, dat de geschiedenis geen voorbeeld kent, dat de onafsmakelijkheid des Britsche handels zoo zeer be- leumderd is, als door den zoogenaamden nauwaten bendgenoot.

Voorts zijn de Londensche bladen nog gevuld met vertogen over het ontslag van lord Durham. De het bestuur loofde bladen, olschoon den gezegden lord tegen de aanlijgingen van den heer Brougham verdedigende, berispen hem, dat hij te veel aan zijne ge- voeligheid heeft toegegeven, en niet veel meer door de daden van zijn bewind, zijne tegenstanders tot zwijgen had gebragt.

— Men had te Londen ijdningen uit Brazilië tot den 23sten Au- gustus, die van een zeer gunstigen oogst gewaagden, waardoor de prijs der koffie wel 50 pCt. gedaald was.

— Te Londen waren den 23sten dezer genoteerd: 3 pCt. gec. 93¾; Neu. 2½ pCt. 53¾; id. 5 pCt. 100¼; Spanje 17½; Por- tugal 20; Nap. 78; Mexico 21¼.

VILLE DE BREDĀ — THĀTRE FRANÇAIS

(Avec et sous la protection des autorités)

Nº. 6. ET DERNIER DE L'ABONNEMENT.

Les artistes sous la direction de Mr. ALEXANDRE, ex 1er comique des Théâtres Royaux de La Haye et d'Amsterdam, auront l'honneur de donner: Samedi, 27. Oct. 1838, Pour les Débuts Mr. BLUME, LA FILLE DE L'AVARE, Comedie Vaudeville en Deux Actes. Le Spectacle sera terminé par ANGÉLINE ou LA CHAMPENOISE, Comedie Vaude- ville en 1 Acte.

On commencera à 7 heures.

De Notaris VAN MUNSTER, te Nijmegen, zal, op Maandag, den 12. November 1838, des avonds ten ze- ven ure, in het Verkooplocaal der Notarissen aldaar, finaal Verkoopen:

1º. Een modern betimmerd HEERENHUIS en ERF, mits groote TUIN, gelegen binnen Nijmegen, in de Lange Nieuwstraat, Wijk A., Nº. 190, voorzien van elf Bene- den- en Boven-Vertrekken, Provisie- en Domestieke Ka- mers. Voorts van Zolders, Keuken, Bottelarij, Kelders, Volière, Waschkuis met Pomp en verdere gemakken.

Ingezet met de Hoogen op . . . . . f 6,010.

2º. Eene STAL, voor vier PAARDEN, met twee aan we- derzijde staande KOETS-HUIZEN, gelegen te Nijmegen, achter den Ezel, Wijk A. Nº. 190, met groote TUIN, schietende aan het eerste Perceel.

Ingezet met de Hoogen op . . . . . f 2,340.

en 3º. De Massa van beide voorstaande Perceelen.

Ingezet met de Hoogen op . . . . . f 13,850.

Door BROESE & COMP., te Breda, is alom verzonden het uitvoerig Prospectus eener onderneming getiteld:

MILITAIRE BIBLIOTHEEK.

VERZAMELING

VAN BELANGRIJKE

Militaire Wetenschappelijke Werken

VAN

VOORNAME SCHRIJVERS.

In eene serie van 10 deelen,

Tegen den prijs van f 31,80, kostende de oorspronkelijke uit- gaven te zamen f 46,95.

Bovangemelden hebben het genoegen hiermede het MILITAIRE PUBLIEK, onder den bovenstaanden titel, eene Inteekening aan te kondigen op eene Serie van TIEN boekdeelen, over de krijgswetenschap handelende, die zij vertrouwen, dat de algemeene belangstelling zal opwekken. Door deskundigen voorgelicht in de keuze van in de daad voortreffelijke Hoogduitsche Militaire Werken, en hunne aandacht in de eerste plaats

gevestigd zijnde op de voortbrengselen van mannen, wier namen voor- zeker bij het Nederlandsche Leger met roem bekend zijn, als: VON DECKER, VON BRANDT, VON CLAUSEWITZ, durven de Uitgevers, het eenig zelfvertrouwen hunne nieuwe onderneming aankondigen, waar- door zij hopen bij te zullen dragen, om den Officier zijne bibliotheek, langs eenen goedkoopsten weg, met de onontbeerlijkste krijgskunde, van Duitschen bodem afkomstig, te doen verrijken. De strekking tot dit laatste blijkt genoegzaam hieruit, dat de vier uit het Hoogduitsch vertaalde, en in deze Serie opgenomene werken, welke reeds de pers- vanden hebben, ruim dertig percent minder kosten dan de oorspron- kelijke uitgaven; terwijl de ter perse gaande vertaling van VON CLAU- SEWITZ, waarvan de oorspronkelijke uitgave, mede in vijf deelen be- staande, f 35,00 kost, blijkens de hierachter volgende opgave, geza- menlijk slechts tegen f 20,85 aan de Heeren Intekenaren zal worden berekend.

De Serie zal bestaan uit de volgende Werken:

I. TAKTIK DER DRIE WAPENS, INFANTERIE, KAVALLERIE EN ARTIL- LERIE. Naar het Hoogduitsch van HEINRICH VON BRANDT, Major bij den Generalen Staf in Pruisische dienst, door J. J. VAN MEER- KEN, Kapitein der Infanterie, bij de Koninklijke Militaire Akade- mie. Verrijkt met 3 Plats. . . . . f 2,00.

Omtrent de waarde van dit werk leest men in de Litteratur Zeitung van 1833 het volgende:

„Degen, die van de Taktiek van alle wapenen wil schrijven, moet eene veelom- vattende kennis van den oorlog, groote belezenheid, grondige gescied- en- nisse, veel scherpzinnigheid en natuurlijken takt bezitten, vooral geen bepaald stelsel aankleven. Zoodanige eigenschappen vindt men zelden vereenigd; bij den schrijver van het onderhavige werk echter in eenen zeer aanmerkelijken graad, waarom zijn werk tot de meest verdienstelijke van die soort behoort. De Recensent wenscht, dat dit werk in de handen van alle jonge officieren kome en vlijtig gele- zen worde.“

II. WERKDAAGIGE STRATEGIE VAN G. VON DECKER. Uit het Hoogduitsch vertaald door J. G. VAN RIJNSVELD, Kapitein der Artillerie, bij de Koninklijke Militaire Akademie. (Kostende de afzonderlijke Uitgave f 1,80). . . . . f 1,40.

III. DE KLEINE OORLOG IN ZIJNE VERSCHILLENDE DEELDELEN. Naar het Hoogduitsch van HEINRICH VON BRANDT, Major bij den Ge- neralen Staf in Pruisische dienst, door J. J. VAN MEERKEN, Kapitein der Infanterie bij de Koninklijke Militaire Akademie. Verrijkt met drie Plats. . . . . f 2,40.

Aan het slot eener recensie in de Pruisische Militär Litteratur Zeitung, leest men het volgende: „De waarde van het voor ons liggende werk, hetwelk reeds met een waar genoegen herhaaldelijk gelezen heeft, en hetwelk hij van zijn pligt rekent zijnen krijgsmakkers, jong en oud, dringend aan te bevelen, wordt ver- hoogd door een groot getal zeer belangrijke voorbeelden, uit de oudere en nieu- were oorlogen geput, veelal uit de ondervinding van den schrijver zelf. Wij kunnen den wensch niet onderdrukken, dat de geleerde schrijver, die de krijgsg- schiedenis in den grond kende, eene verzameling mogt uittreken der belangrijkste voorbeelden van onderhandelingen, en hetgeen van den Kleinen Oorlog, en daar- door den jeugdigen officier eene zeer belangrijke, leerrijke verscheiden, zooals de Overste van Dackow, een van de grootste militaire en soldaten heeft gedaan.“

IV. TERREINLEER. Bewerkt door D. F. VAN DER WEG, Major bij den Generalen Staf in Pruisische dienst. Uit het Hoogduitsch vertaald, naar de tweede Uitgave, door G. A. VAN KERN, Kapitein der Infanterie, bij de Koninklijke Militaire Akademie. Verrijkt met drie Plats. . . . . f 2,25.

De Litteratur Zeitung van 1834 getuigt dat de schrijver van dit werk in een wet- tenschappelijk opzicht als officier van den Generalen Staf en leeraar aan de alg- meene krijgsschool, met roem bekend, zich in dit zijn werk de moeite heeft gegeven, zoowel om het terrein naar zijn uiterlijke gedaante, als geograafisch te beschrijven en graphisch voor oogen te stellen. In hoever het mogelijk is om dit alles in een klein octavo-boekdeel op te nemen, zonder van het een te veel en van het ander te weinig te zeggen, en welk plan daarbij tot grondslag ligt, kan uit een overzigt van den inhoud blijken. Het geheel is met kennis van zaken, grondigheid en om- zigtheid behandeld.

V. BIJDRAGE TOT DE KENNIS DER VERSTERKINGSKUNST, met een Aan- hangsel, bevattende opgaven, aantekeningen, enz. voor de verschil- lende wapens, door J. G. W. MEKES, 1ste Kapitein Ingenieur enz. enz. (Groot ruim 700 bladzijden met 18 uitlandsche tabellen, kos- tende de afzonderlijke uitgave f 4,60). . . . . f 2,50.

Voorts de voornaamste veldtogten uit de nagelaten werken van den Ge- neraal CARL VON CLAUSEWITZ over den oorlog en de oorlogvoering, bestaande in de volgende:

VI. DE VELDTOGT VAN 1796 IN ITALIE. . . . . f 4,80.

VII. DE VELDTOGTEN VAN 1799 IN ITALIE EN ZWITSERLAND. (In het oorspronkelijke 2 8vo. deelen). 1ste tot 5de Afdeling. . . . . f 4,80.

VIII. Idem het 2de Deel. 6de tot 9de Afdeling. . . . . f 2,25.

IX. DE RUSSISCHE VELDTOGT VAN 1812.

Uit te geven in drie Deelen.

DE VELDTOGT VAN 1813 TOT AAN DEN VRIJDREKENDEN VREDEN AAN- HANGSEL, HISTORISCHE BOUWSTOFEN VOOR DE STRATEGIE BEVATTENDE, WELKE UIT DEZEN VELDTOGT GETHROKEN ZIJN. — Dit aanhangsel, olschoon onvoltooid onder de nagelaten papieren des beroemden Schrijvers gevonden zijnde, is door den uitgever van VON CLAUSEWITZ's werken, evenwel van een te belangrijken inhoud geoordeeld, om het niet mis- sijs door den druk te verspreiden.

(Van dit deel, als naar veler meening de belangrijkste veldtogten bevattende, zal het eerst eene vertaling het licht zien.)

X. OVERZICHT VAN DEN VELDTOGT VAN 1814. Naar het Hoogduitsch van G. A. VAN KERN, Kapitein der Infanterie, bij de Koninklijke Militaire Akademie. Verrijkt met drie Plats. . . . . f 2,25.

DE VELDTOGT VAN 1815. Naar het Hoogduitsch van G. A. VAN KERN, Kapitein der Infanterie, bij de Koninklijke Militaire Akademie. Verrijkt met drie Plats. . . . . f 2,25.

Alle Hoogduitsche werken, welke dezer reeks deel uitmaken, hebben met den grootsten lof van den ge- heid des generaal van Clausewitz gewaard. Wij bepalen ons, ten proeve hier- van, met slechts eenige zinneden aan te halen uit de recensie van den beroemden Pruisischen majoor der gene E. BRUNN, voorkomende in de Militär Litteratur Zeitung van 1832, voor November en December: „Het bovengenoemde werk zal eene nieuwe afdeling in de krijgswetenschap dairstellen of beter gezegd, het geeft dezelve een burgerrecht onder de overige wetenschappen. Men heeft tot heden afzonderlijke regelen voor de krijgskunst te zamen gesteld, die zich langzamerhand van de hoogte tot het handwerk tot op die van kunst opgeheurd hebben; maar nog was het verheven standpunt niet bereikt, waarop deze kunst tot grondslag eener wetenschap konde gelegd worden. De ge- neral van Clausewitz is de eerste geweest, die, door eene diep wijzerigen blik geperkt, het zich ten taak stelde, om de eenezijdig gezegde wetten te bepalen en daarmede den grondslag voor de krijgswetenschap te leggen. Het daarna af- geven geeft aan dit werk eene eigene kleur, een geheel eigenaardigen hoogen op- merkelijken stempel.“